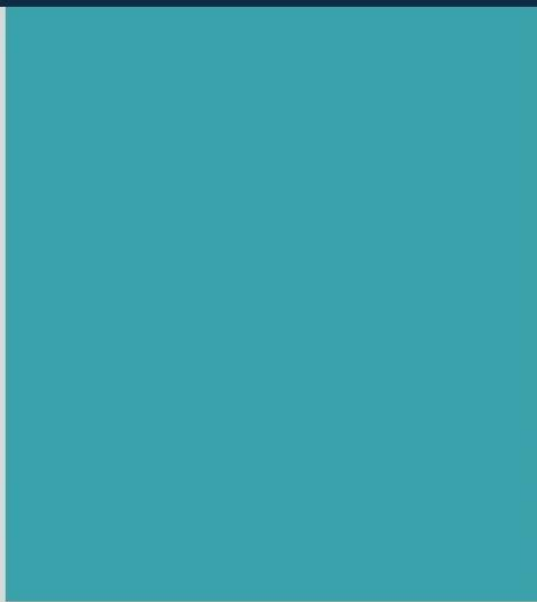

DISKRIMINERINGSBYRÅN
HUMANITAS

**2
0
2
5**

Verksamhetsberättelse

Innehåll

OM VERKSMÅHETSBERÄTTELSEN	2
1. OM DISKRIMINERINGSBYRÅN HUMANITAS	2
Värdegrund och ändamål	2
Medlemmar.....	2
Styrelse	2
Personal.....	3
2. VERKSAMHET	3
3. MÅLUPPFYLLELSE	3
3.1. Huvudmål 1 – juridisk rådgivning	4
3.2. Huvudmål 2 – Utbildning- och informationsspridning	7
3.3. Huvudmål 3 - Opinion- och påverkansarbete	11
3.4. Huvudmål 4 – En hållbar organisation	14
4. AVSLUTNING	15

OM VERKSAMHETSBERÄTTELSEN

Verksamhetsberättelsen är ett dokument som beskriver Diskrimineringsbyrån Humanitas uppbyggnad och verksamhet under det senaste verksamhetsåret. Den genomförda verksamheten jämförs även med den verksamhetsplan som godkändes vid föregående årsmöte. Diskrimineringsbyrån Humanitas medlemmar fattar beslut om godkännande av verksamhetsberättelsen på årsmötet.

1. OM DISKRIMINERINGSBYRÅN HUMANITAS

Diskrimineringsbyrån Humanitas (härefter Humanitas) är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell förening vars syfte är att arbeta mot alla former av diskriminering och arbeta främjande för jämlikhet. Sedan starten 2005 har Humanitas bedrivit verksamhet i Södermanlands län och sedan 2011 även i Västmanlands län. De huvudsakliga verksamhetsområdena är juridisk rådgivning, förebyggande arbete genom utbildning och informationsspridning samt opinions- och påverkansarbete. Humanitas huvudfinansiär är Myndigheten för Ungdoms- och Civilsamhällesfrågor (MUCF) som årligen fördelar medel till Sveriges antidiskrimineringsbyråer. Utöver detta söks även överenskommelser med och medel från andra myndigheter, stiftelser, fonder, regioner och kommuner.

Värdegrund och ändamål

Av föreningens stadgar framgår verksamhetens värdegrund och ändamål:

Föreningens utgångspunkt är att alla människor i samhället ska ha samma rättigheter och möjligheter. Föreningen ska präglas av öppenhet och mångfald. Inom organisationen ska det alltid finnas ett antidiskrimineringsperspektiv. Kränkande åsikter som strider mot demokratiska principer eller mot människors lika värde hör inte hemma i föreningen. Ett respektfullt bemötande är grundläggande för all verksamhet som bedrivs inom organisationen. Föreningen ska präglas av ett medborgarrättsligt perspektiv där inflytande och delaktighet är ledord. Det innebär att de grupper och individer som utsätts för olika former av diskriminering även bör vara delaktiga i att bekämpa den.

Föreningens främsta arbetsområde är att motverka och förebygga diskriminering, rasism och främlingsfientlighet i samhället. Det skall ske utifrån svensk och internationell lagstiftning samt FN: s allmänna deklaration om de mänskliga rättigheterna. Verksamheten ska verka och påverka på olika nivåer mot diskriminering och sträva mot att vara uppbyggd av ett brett nätverk av föreningar och organisationer. Detta skall göras i nära samarbete med näringsliv, skola, religiösa samfund, kommunala och statliga myndigheter tillika politiska och rättsliga institutioner. Samtliga diskrimineringsgrunder som är reglerade i svensk lag kommer att prioriteras i föreningens arbete.

Medlemmar

Medlemskap i Humanitas kan tecknas av privatpersoner och föreningar som står bakom föreningens värdegrund. Den som är medlem i Humanitas har förslagsrätt till och rösträtt på årsmötet. Medlemmar får nyhetsbrev utskickat, samt bjuds in till eventuella medlemsträffar. Att vara medlem i Humanitas kostar 100 kronor per person och år och 200 kronor per år för en familj eller förening.

Styrelse

Diskrimineringsbyrån Humanitas har en ideell styrelse som anger mål och ramar för verksamheten. Styrelsen har det övergripande ansvaret för byråns verksamhet och även det yttersta arbetsgivaransvaret. Till styrelsens förfogande finns både förtroendevald och auktoriserad revisor samt konsulterad redovisningsbyrå som ansvarar för bokföring, löneadministration och ekonomisk redovisning. Styrelsen väljs av föreningens medlemmar på årsmötet och träffas flera gånger per år.

Under verksamhetsåret 2025 har styrelsen sammanträtt under 7 tillfällen och sedan årsmötet i början av mars har de utgjorts av följande personer:

- **Jenny Dunberg**, ordförande. Myndighetschef, Flens kommun.
- **Daniel Gamboa Esquivel**, vice ordförande och personalansvarig. Beredningsstrateg, Enköpings kommun.
- **Isabel Jansson**, ledamot. Enhetschef kommunikation, Eskilstuna kommun.
- **Magnus Uhlin**, ledamot. Ekonomistrateg, Hallstahammars kommun.
- **Helena Andersson Tsiamanis**, ledamot. Vägledare integration, Eskilstuna kommun.
- **Helena Edvinsson**, ledamot. Pensionär, Strängnäs kommun.
- **Mervi Kitti Alm**, ledamot. Föreståndare inom teater och LSS, Västerås kommun.

Personal

Personalen har under året bestått av fem anställda. En verksamhetsansvarig, en jurist/informatör, en kommunikation- och utbildningsansvarig, en projektledare och en processledare.

2. VERKSAMHET

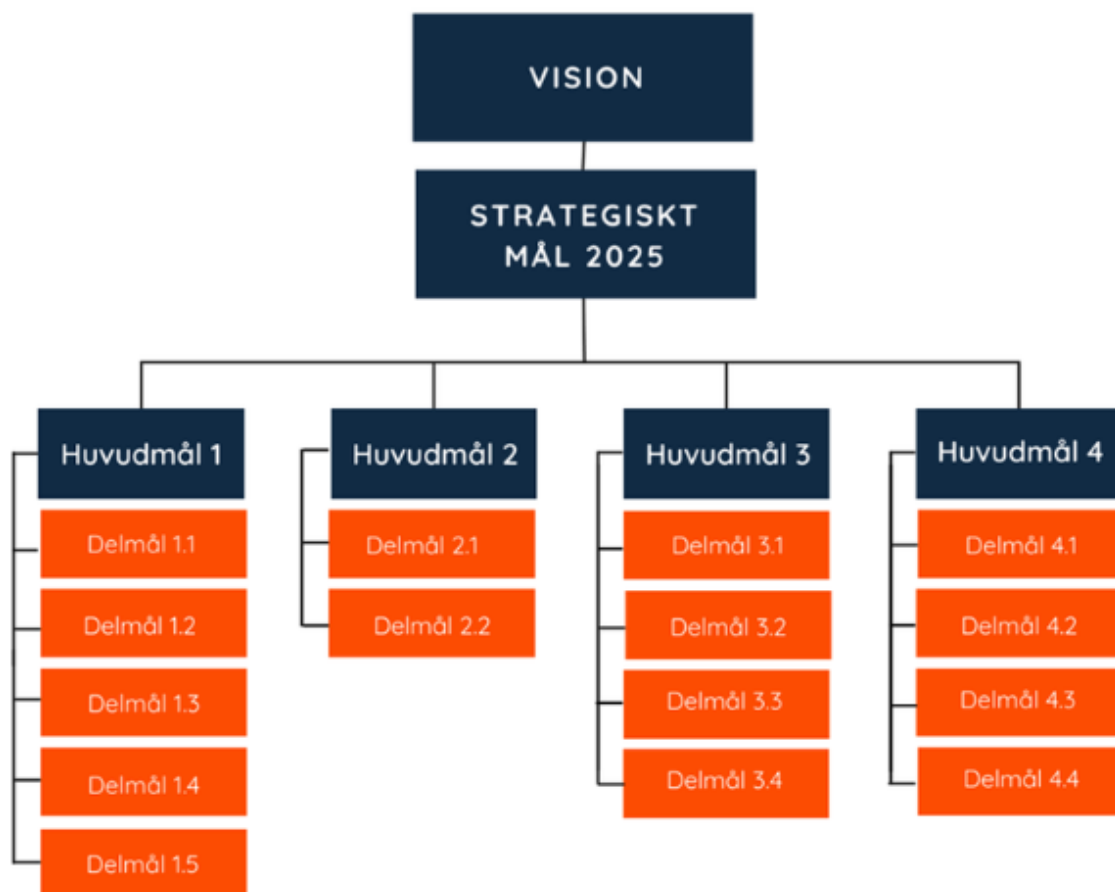
Humanitas arbete har bestått av tre delar under 2025; rådgivningsverksamhet, förebyggande arbete i form av utbildnings- och informationsinsatser samt opinions- och påverkansarbete. Ett större arvsfondsfinansierat projekt startade under året som omfattar alla tre verksamhetsområdena. Projektet innefattar en fördubbling av verksamheten. Utöver dessa tre områden har ett löpande arbete för en hållbar organisation pågått där arbetsmiljöfrågor och finansiering inklusive projektutveckling ingår. Inom samtliga områden har samverkan med andra aktörer varit en viktig del.

3. MÅLUPPFYLLELSE

Humanitas arbete utgår från vår vision och vårt strategiska mål till och med 2026. Utifrån vårt strategiska mål har vi i verksamhetsplanen formulerat mål och indikatorer för 2025 inom verksamhetens respektive områden. I den här verksamhetsberättelsen redogör vi för vår måluppfyllnad.

Verksamhetsmålen för 2025 är strukturerade enligt nedan:

3.1. Huvudmål 1 – juridisk rådgivning

Humanitas bidrar till att enskilda personer får upprättelse, mer kunskap, verktyg och/eller stöd genom kostnadsfri juridisk rådgivning.

Humanitas har under 2025 erbjudit kostnadsfri juridisk rådgivning till den som upplever sig ha blivit utsatt för diskriminering eller blivit orättvist behandlad. Stöd har getts i såväl kortare rådgivningsärenden som mer omfattande insatsärenden. Ett rådgivningsärende innebär kortare råd och stöd som varken kräver insatser eller uppföljning. Övriga ärenden som kräver mer arbetsinsatser, exempelvis genom att göra en utredning, medla mellan parter, vara part i förlikning eller ta ärende till domstol, klassificeras som insatsärenden. Även längre rådgivningsärenden klassificeras som insatsärenden.

Delmål 1.1 – Klienter uttrycker att de är nöjda över att ha fått kvalitativ rådgivning (indikator: 30% av alla inkomna ärenden har återkopplat, varav 95% är nöjda).

Totalt har 24 av 51 klienter återkopplat (47 %) och 100% av de som återkopplade var nöjda.

Delmål 1.2 – Ökat antal inkomna ärenden (indikator: minst 50 varav 17 insatsärenden)

Under 2025 fick vi en ökning av antal ärenden. Vi fick in totalt 51 ärenden jämfört med 2024 då vi fick in 45 ärenden. 21 av de 51 ärendena var insatsärenden.

Redogörelsen nedan är en sammanställning av de ärenden Humanitas fick in under 2025.

Anmälningar per diskrimineringsgrund under 2025

Diskrimineringsgrund	2025
Funktionsnedsättning	25
Etnisk tillhörighet	9
Kön	5
Könsidentitet eller könsuttryck	2
Religion eller annan trosuppfattning	3
Sexuell läggning	0
Ålder	0
Övrigt (omfattas ej av diskrimineringslag)	13
Totalt*	57

*Sex (6) av 51 ärenden omfattade fler än en diskrimineringsgrund.

Funktionsnedsättning är fortsatt den mest förekommande diskrimineringsgrunden, följt av etnisk tillhörighet. Diskriminering på grund av kön har ökat markant från ett ärende 2024 till fem ärenden 2025. Könsidentitet eller könsuttryck samt religion eller annan trosuppfattning förekommer i mindre omfattning, den sistnämnda ofta i kombination med diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet.

Anmälningar per skyddat område under 2025

Samhällsområde	2025
Utbildning	17
Arbetsliv	13
Arbetsmarknadspolitisk verksamhet och arbetsförmedling utan offentligt uppdrag	1
Varor, tjänster och bostäder	1
Hälso- och sjukvården samt socialtjänst	4
Socialförsäkring, arbetslöshetsförsäkring och studiestöd	1
Värnplikt och civilplikt	0
Offentlig anställning	1
Övrigt (omfattas ej av diskrimineringslag)	15
Totalt	51

Utbildning förblir det samhällsområde med flest anmälningar om diskriminering. Ökningen från 13 till 17 ärenden bekräftar att bristande tillgänglighet i skolor fortsatt är ett problem. Antalet ärenden inom arbetslivet är fortsatt, likt tidigare år, vanligt förekommande.

Delmål 1.3 – Ökad kännedom om vår kostnadsfria rådgivning i både Västmanland och Sörmland.

Under 2025 mottogs anmälningar från 12 av länens totalt 19 kommuner som tabellen nedan visar. Majoriteten utav alla ärenden under 2025 inkom från de mer tätbefolkade kommunerna, det vill säga Eskilstuna och Västerås. Av alla ärenden var 47% från Sörmland, 23,5 % från Västmanland och 29,5% utanför vårt upptagningsområde eller okänd ort.

Anmälningar per ort 2023, 2024 och 2025

Ort	Anmälningar 2023	Anmälningar 2024	Anmälningar 2025
Eskilstuna	9	13	16
Västerås	11	8	8
Strängnäs	1	1	2
Oxelösund	0	0	1
Katrineholm	3	2	1
Köping	1	0	0
Flen	0	0	0
Kungsör	2	2	0
Trosa	0	0	0
Surahammar	1	0	1
Hallstahammar	1	0	1
Norberg	1	0	0
Nyköping	5	1	1
Sala	1	1	1
Gnesta	0	0	2
Skinnskatteberg	0	0	0
Vingåker	0	0	1
Fagersta	0	0	0
Arboga			1
Övriga (okänd ort/utanför geografiskt verksamhetsområde)	12	12	15
Totalt	46	40	51

Delmål 1.4 – Människor i marginaliserade områden nås i högre utsträckning av kunskap om deras rättigheter och får bättre tillgång till rådgivning.

Under hösten har Humanitas besökt Mötesplatsen Årby i Eskilstuna som anses vara ett marginaliserat område som präglas av utanförskap och sociala utmaningar. Verksamheten är en välbesökt mötesplats med fokus på fritidsverksamhet och integrerande insatser för boende i området. Genom studiebesök och informationsutbyte med ansvarig för mötesplatsen stärktes kunskapen om diskriminering, rättigheter och vilket stöd Humanitas kan erbjuda. Personal från mötesplatsen har därefter även deltagit i en av de utbildningar vi hållit i samarbete med Länsstyrelsen i Sörmland. Besöket bidrog till att fler personer i ett av Eskilstunas mest marginaliserade områden nås med rättighetsinformation samt förbättrade möjligheter till hänvisning och rådgivning vid misstanke om diskriminering.

Humanitas har även under hösten besökt Integrationsspåret som drivs av Eskilstuna kommun. Där fick vi möjlighet att med hjälp av tolkar informera omkring 30 deltagare om vad diskriminering innebär enligt lagstiftningen, vilka rättigheter individen har samt vilket stöd och vilken rådgivning Humanitas kan erbjuda. Målgruppen bestod av nyanlända och personer i etableringsfas. Huruvida vi nådde några i marginaliserade områden vet vi inget om men programmet i sig syftar till att ge deltagarna större möjligheter att integreras i samhället. Insatsen bidrog till att öka kunskapen om rättigheter kopplade till diskriminering samt sänkte trösklarna för att söka stöd och rådgivning.

Delmål 1.5 – Ökad intern expertkunskap om diskrimineringslagen inklusive processrättslig kunskap.

Ökad intern expertkunskap om diskrimineringslagen och processrätt har stärkts genom riktade utbildningsinsatser och deltagande i fördjupande sammanhang under året. Medarbetare har bland annat deltagit i utbildningar och konferenser arrangerade av bland annat DO tillsammans med experter från Antidiskrimineringsbyråerna, MR-institutet, Socialstyrelsen samt BG-institute med fokus på diskrimineringslagen, strategisk processföring och civilrätt.

Genom dessa insatser har organisationens samlade kompetens inom såväl materiell diskrimineringsrätt som processrättsliga strategier fördjupats, vilket stärker vår förmåga att driva ärenden, ge kvalificerad rådgivning och arbeta mer strategiskt i diskrimineringsärenden.

Utöver detta har kunskap spridits internt genom gemensamma genomgångar, erfarenhetsutbyte och kollegial handledning, vilket säkerställt att kompetensen inte stannat hos enskilda deltagare utan kommit hela verksamheten till del, även praktikanter under 2025. Sammantaget har detta fördjupat organisationens materiella kunskap om diskrimineringslagen samt stärkt den processrättsliga förmågan att strategiskt driva och bedöma ärenden. Detta förstärks också genom återkommande digitala träffar i antidiskrimineringsbyråernas juristnätverk som haft en väsentlig funktion i sammanhanget, inte minst för att vidare diskutera och utbyta erfarenheter samt strategier vid beredning av diskrimineringsärenden.

3.2. Huvudmål 2 – Utbildning- och informationsspridning

Humanitas bidrar till att förebygga och motverka diskriminering i Sörmland och Västmanland genom målgruppsanpassade informations- och utbildningsinsatser av hög kvalitet.

Att öka kunskapen om diskriminering och hur den uppkommer – och motverkas – är ett av Humanitas centrala uppdrag. Vårt förebyggande arbete består av utbildnings- och informationsinsatser av olika slag. Vi vänder oss till både offentlig, privat och ideell sektor. Våra utbildningsinsatser vilar på en intersektionell och normkritisk grund.

Delmål 2.1 – Rättighetsinnehavare i Sörmland och Västmanland har ökad kunskap om deras rättigheter enligt diskrimineringslagen samt om hur de kan få tillgång till dem och/eller hur dem kan utkräva dem.

Under året har vi hållit i kunskapshöjande insatser riktat till rättighetsinnehavare med goda resultat.

PRO Sörmland

I mars genomförde vi en grundutbildning för styrelseledamöter inom PRO Sörmland. Deltagarna fick ökad kunskap i vilka rättigheter individer har enligt diskrimineringslagen med särskilt fokus på frågor som rör ålderism och åldersdiskriminering. Utbildningen fokuserade även på vad en förening kan göra mot orättvis behandling av äldre och för inkludering i samhället.

Integrationsspåret

I september besökte vi Integrationsspåret som drivs av Eskilstuna kommun. Där mötte vi ett 30-tal deltagare och tolkar. Deltagarna fick ett baspass i diskrimineringsförbudet där vi gick igenom diskrimineringsgrunderna och vilka rättigheter varje person har. De fick också information om vart de kan vända sig om de blir utsatta för diskriminering.

Deltagarna var mycket engagerade och intresserade, vi fick många frågor och lärarna lät meddela att "det väckte verkligen intresse och frågor och funderingar hos våra deltagare som vi har fortsatt prata om idag".

Boksamtal med Lars Arrhenius

Under hösten höll vi ett uppskattat och för många omskakande boksamtal tillsammans med Lars Arrhenius, som också arbetar som Diskrimineringsombudsman, utifrån hans bok "Lejonmyran: mina rwandiska systrar, döda och levande". Samtalet fångade upp de skildringar som beskrivs i boken, om diskriminerande strukturer och företeelser som avspeglas i vår samtid och vårt ansvar att agera idag. Omkring 30 personer tog del av samtalet.

Föreläsning Att motverka rasism i förskolan och skolan

I samband med lanseringen av vårt arvsfondsfinansierade projekt Antidiskrimineringslabbet arrangerade vi en gästföreläsning. Vi bjöd in Jan Jämte, docent i statsvetenskap, Emma Arneback, docent i pedagogik, som höll ett pass om kunskap, verktyg och metoder att använda i det dagliga antirasistiska arbetet i förskolan och skolan. Omkring 25 personer tog del av föreläsningen.

Panelsamtal om etnisk diskriminering och rasism i skolan

I anslutning till föreläsningen med Jan Jämte och Emma Arneback arrangerade vi ett panelsamtal på samma tema. Panelen bestod av representanter från tillsynsmyndighet, civilsamhället och akademien, närmare bestämt Diskrimineringsombudsmannen Lars Arrhenius, Jan Jämte docent i statsvetenskap, Abdi Hassan jurist på Civil Rights Defenders och Åsa Gustafsson sakkunnig barnrättsexpert på Friends. Omkring 25 personer tog del av panelsamtalet.

Utbildning för högstadiel elever i Trosa, Oxelösund och Västerås

Genom vårt arvsfondsfinansierade projekt Antidiskrimineringslabbet har vi under hösten utbildat samtliga sjuor på högstadieskolorna Hedebyskolan i Trosa, Internationella engelska skolan i Västerås och Oxelöskolan i diskrimineringslagen utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. Totalt har 175 elever nåtts.

Delmål 2.2 – Skyldighetsbärare i Sörmland och Västmanland har ökad kunskap om diskrimineringslagen samt ökad kapacitet att arbeta med aktiva åtgärder mot diskriminering.

Utbildning för skolpersonal i Trosa, Oxelösund och Västerås

Genom vårt arvsfondsfinansierade projekt Antidiskrimineringslabbet har vi under hösten utbildat samtliga anställda på högstadieskolorna Hedebyskolan i Trosa, Internationella engelska skolan i Västerås och Oxelöskolan i diskrimineringslagen. Totalt har 145 anställda nåtts av utbildningen.

Uppdrag åt Länsstyrelsen i Södermanland

Länsstyrelser har ett uppdrag att stödja kommuner och regioner i arbetet mot rasism genom kunskapshöjande och kapacitetsstärkande insatser, i arbetet med att förebygga och motverka rasism.

Samtliga länsstyrelser genomförde en inventering kring kommuners och regioners stödbehov som en del i det dåvarande uppdraget att "redogöra för hur arbetet mot olika former av rasism, däribland antisemitism, kan inkluderas i arbetet". Frågorna centrerades kring två teman: förutsättningar och stödbehov.

Inventeringen i Södermanland genomfördes av Diskrimineringsbyrån Humanitas. Vi genomförde intervjuer som analyserades och författade därefter en rapport. Rapporten presenterades för Rättighetsnätverket i Sörmland som Länsstyrelsen sammankallar och som består av strategier och samordnare från samtliga kommuner i Södermanland och Regionen.

Förstudien föreslog riktade utbildningsinsatser för att öka det allmänna kunskapsläget om rasism och hur man kan arbeta mot det. I ljuset av detta sökte Länsstyrelsen i Södermanlands län en konsult för att genomföra dessa stödinsatser. Vi fick uppdraget med följande upplägg:

- Dialogmöten med kommuner/region
- Utbildningar och workshops med anpassat innehåll
- Utvärdering, analys och rekommendationer
- Sammanställning av forskning samt spridning av den till samtliga nio kommuner och regionen

Under uppdraget har Diskrimineringsbyrån Humanitas i samarbete med Forum för levande historia genomfört tre utbildningsinsatser. Innehållet i utbildningarna har anpassats utifrån vilka yrkesgrupper som anmält sig.

➤ **Förstå, förebygg, förändra - fortbildning om rasism för anställda inom kommun och region**

Fortbildningen presenterade olika perspektiv på rasism och intolerans genom att belysa rasismens historiska bakgrund, begrepp, uttryck och olika former av rasism samt hur den påverkar samhället och individer i dag. Det var en digital halvdagsutbildning som genomfördes av Anna Adeniji för Forum för levande historia. Sammanlagt anmälde sig 39 personer till utbildningen. Eskilstuna (16), Nyköping (2), Region Sörmland (2), Strängnäs (18), Trosa (1).

➤ **Rasism i skolan - Förstå, förebygg, förändra**

Fortbildningen fokuserade på skolan och presenterade olika perspektiv på rasism och intolerans genom att belysa rasismens historiska bakgrund, begrepp, uttryck och olika former av rasism samt hur den påverkar samhället och individer i dag. Det var en digital halvdagsutbildning som genomfördes av Patrick Konde för Forum för levande historia. Sammanlagt anmälde sig 16 personer sig till utbildningen. Personerna var från följande organisationer: Eskilstuna (9), Strängnäs (4), Nykvarn (1), Nyköping (2), Trosa (1). Av dessa deltog 13.

➤ **Normkritiska arbetsmetoder och aktiva åtgärder**

Utbildningen fokuserade på normkritiska arbetsmetoder och hur de kan användas i offentligt finansierad verksamhet samt arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering. Det var en heldagsutbildning på plats i Eskilstuna och hölls av Diskrimineringsbyrån Humanitas genom Aws AI-

Kohaili och Nadja Nieminen Mänty. Sammanlagt anmälde sig 10 personer sig till utbildningen varav 6 deltog. Deltagarna var från Eskilstuna kommun.

Sammanställning av forskning

Som en del i att underlätta och stödja offentligt anställda i arbetet mot rasism tog Diskrimineringsbyrån Humanitas fram en forskningsöversikt med aktuell forskning om hur arbete med att förebygga och motverka rasism kan genomföras inom offentlig sektor. Forsknings-sammanställningen bestod av tre fokusområden: socialtjänst, utbildning och äldreomsorg. I sammanställningen ingick även tips på digitala utbildningar och metodstöd från myndigheter. Efter att Länsstyrelsen tagit del av forskningsöversikten har den spridits till samtliga kommuner i länet och regionen genom Länsstyrelsens egna kanaler och genom Humanitas hemsida och sociala medier.

Delmål 2.3 – Rättighetsinnehavare och skyldighetsbärare nås av kunskapshöjande utbildnings- och informationsinsatser som genomförs i samverkan med andra relevanta aktörer lokalt och nationellt.

Springpride

Springpride är Eskilstunas egen HBTQ-festival som hyllar mångfald, öppenhet och mänskliga rättigheter. Springpride 2025 bestod av prideparad, artistframträdanden, seminarier, föreläsningar, utställare, glitter, glamour och dans. Humanitas bidrog med en öppen föreläsning om diskrimineringslagen och HBTQ-rättigheter i ABF-huset i Eskilstuna.

Mänskliga rättighetsdagarna 2025

Den nationella konferensen Mänskliga rättighetsdagarna som genomförs varje år ägde detta år rum den 9–10 december i Stockholm. Konferensen är Nordens största forum för debatt och samtal om mänskliga rättigheter och lyfter ett specifikt tema varje år. Årets tema var "ödesfrågorna för allas mänskliga rättigheter – klimatet, freden och demokratin". Humanitas var på plats båda dagarna. Som medarrangörer tillsammans med de övriga antidiskrimineringsbyråerna bidrog Humanitas till två seminarier. Det var tydligt att det fanns ett stort intresse för våra seminarier som var välbesökta. Nedan framgår tema för respektive seminarium.

➤ **Vem går säker? – Om visitationszoner, diskriminering och rätts(o)säkerhet.**

När regeringen våren 2024 aviserade att ett lagförslag om utökat diskrimineringskydd inom offentlig sektor skulle beredas, skedde det samtidigt som nya polisiära befogenheter infördes genom s.k. visitationszoner. Sedan dess har polisens möjligheter att stoppa, visitera och kontrollera individer ökat – men vad har egentligen hänt med skyddet mot diskriminering? Cirka 70 personer deltog i seminariet.

➤ **Civilsamhällets roll och motstrategier när demokratin försvagas och rättigheter urholkas.**

Deltagare från olika organisationer beskriver konsekvenser av att urholka mänskliga rättigheter och ett krympande civilsamhälle. Vi ställer frågan: vad är strukturell diskriminering och vilka drabbas hårdast när samhället försöker att lösa problem genom att dra tillbaka mänskliga rättigheter? Slutligen blickar vi också framåt. Hur kan vi stärka mänskliga rättigheter framåt? Vad kan och bör göras nu för att motverka denna utveckling? Vad är civilsamhällets roll framöver? Cirka 35 personer deltog i seminariet.

Gemensam monter

Sveriges antidiskrimineringsbyråer hade även en gemensam monter som Humanitas bemannade i omgångar. Där interagerade vi med personer som stannade för samtal och för att få information. 2600 personer deltog under forumet. Vi uppmärksammade även evenemanget i våra digitala kanaler.

3.3. Huvudmål 3 - Opinion- och påverkansarbete

Humanitas bidrar till att förebygga och motverka diskriminering genom ett tydligt och relevant opinions- och påverkansarbete, lokalt i Sörmland och Västmanland men också nationellt i samverkan med andra relevanta aktörer.

Påverkan, opinion och kommunikation är viktiga delar av Humanitas förebyggande verksamhet. Vi är en viktig röst i samhället för att synliggöra orättvisor och värna om mänskliga rättigheter. Under 2025 har vi gjort detta på olika sätt, lokalt och nationellt. Vi har lyckats uppnå våra mål genom olika insatser som nämns nedan.

Delmål 3.1 – *Ökad kunskap och kännedom om Diskrimineringsbyrån Humanitas verksamhet bland invånarna i Sörmland och Västmanland.*

Humanitas har under året genomfört en rad olika aktiviteter och insatser som bidragit till ökad kunskap och kännedom om vår verksamhet. Samtliga utbildningar, seminarier och nätverksträffar som presenteras i verksamhetsberättelsen har bidragit till detta. Vi kan se och mäta resultaten på flera sätt. Bland annat har vi fått en ökning av antal diskrimineringsärenden sedan föregående år. Fler indikatorer presenteras nedan.

Medlemmar

Under 2025 har vi haft ett stort antal medlemmar inklusive privatpersoner och tre föreningar (Funktionsrätt Eskilstuna, RFSL Eskilstuna och SLUSSA Vänner). Vi har nått våra mål för antal medlemmar.

Humanitas 20-årsjubileum

Humanitas startades som förening den 21 september 2005. För att fira att organisationen funnits och arbetat mot diskriminering och för jämlikhet i 20 år anordnade vi ett 20-årsjubileum. Vi bjöd in samtliga medlemmar, samarbetspartners, civilsamhällesorganisationer, skolor, kommunala verksamheter, kyrkor, moskéer och nycklerpersoner. Det blev en mycket uppskattad dag med boksamtal, föreläsning, poesi och konsert. Många uttryckte att det gav kraft att mötas i kampen för ett jämlikt samhälle fritt från diskriminering.

Sociala medier

Genom Facebook, Instagram och LinkedIn har vi lyckats öka kunskapen och kännedomen om Humanitas verksamhet markant. Vi har tidigare haft ett LinkedIn konto där vi inte varit aktiva men från och med 2025 har vi aktivt valt att använda det som en kanal för spridning. Vi har också sett en större ökning i antal följare på både Instagram och LinkedIn under året. Att vi fick starta vårt arvsfondsfinansierade projekt Antidiskrimineringslabbet under året är en viktig bidragande faktor.

Delmål 3.2 – *Ökad samverkan med andra aktörer i syfte att bidra till förändring där det behövs.*

Som en mindre organisation är det av största vikt att Humanitas har ett väl utvecklat nätverk med aktörer från olika delar av samhället – från civilsamhälle till kommun och region. Genom samverkan

med andra sprids informationen om vår verksamhet i deras nätverk så vi når ut bredare och ökar vår tillgänglighet. Vi kan dela med oss av vår kunskap och får också möjlighet att ta del av andras. Under 2025 har vi upprätthållit samverkan med flera aktörer.

Antidiskrimineringsbyråerna

Humanitas har haft fortsatt tät samverkan mellan landets 18 antidiskrimineringsbyråer. Vi har exempelvis planerat och genomfört seminarier och haft en gemensam monter i samband med MR-dagarna, tagit fram en gemensam hemsida och sociala medier-kampanjer ihop, utbytt erfarenheter som rör rådgivningsärenden och bjudit in varandra till webinarium. Vi har framförallt samverkat genom byråträffar, juristnätverksmöten och möten med kommunikationsgruppen.

Byråträffar

Samtliga byråer har träffats digitalt en gång/månad, för att diskutera gemensamma aktiviteter, aktuella frågor och utbyta erfarenheter. Humanitas personal har deltagit vid samtliga tillfällen under 2025.

Handläggartreffar

Under året har handläggarna på antidiskrimineringsbyråerna träffats digitalt varje onsdag för erfarenhetsutbyte. Under dessa möten behandlas såväl större ämnen som mindre – exv. taktik, klientbemötande, tolkningsfrågor samt frågor som kräver mer spetskompetens inom områden som omfattas av diskrimineringslagen.

Arbetsgrupp kommunikation

Under 2025 har kommunikationsgruppen återuppstått och Humanitas har varit en aktiv del i samverkansgruppen. Ett flertal möten har hållits för planering av gemensamma insatser. Framförallt har en ny gemensam hemsida utvecklats och lanserats samt planering av gemensam valkampanj inför riksdagsvalet 2026.

Diskrimineringsombudsmannen

Sveriges antidiskrimineringsbyråer, däribland Humanitas, har fortsatt haft en god dialog med DO. Under 2025 har samtliga ADB:er och DO fortsatt arrangerat och genomfört seminarier ihop. Varje träff har haft olika tematiska fokus, den ena hade fokus på processföring (2 dagar) och den andra på islamofobi, antisemitism och påverkansarbete (1 dag). Utöver det har DO deltagit i Humanitas 20-årsjubileum genom panelsamtal och nätverkande samt dialogmöte mellan Humanitas projektpersonal och projektledare för DO:s barnsattsatsning.

Nätverket för mänskliga rättigheter

Humanitas är med i det nationella nätverket för mänskliga rättigheter som består av civilsamhällesorganisationer i Sverige som med de i FN fastställda och vedertagna universella principerna som grund arbetar för att främja säkerställandet av de mänskliga rättigheterna i Sverige. Nätverket ska samla kunskap, dela erfarenheter och samverka kring påverkansarbete för att främja, granska och bidra till genomförandet av de mänskliga rättigheterna i Sverige. Vi samverkar framför allt kring parallellrapportering till FN men driver också olika frågor ihop i syfte att påverka. Nätverket samordnas av Fonden för mänskliga rättigheter.

HBTQI-nätverket i Västmanland

HBTQI-nätverket samordnas av Länsstyrelsen Västmanland. Humanitas ingår i nätverket tillsammans med regionen, RFSL Västmanland, Svenska kyrkan, Västerås Pride och Västerås stad med flera. Genom nätverket har vi delat information och fått lära känna varandra.

Västmanlands jämställdhetsstrategi

Jämställdhetsstrategin för Västmanlands län 2024 - 2027 vänder sig till kommuner, statliga myndigheter, näringsliv, region och civilsamhälle. Strategin utgår från totalt femton identifierade problemområden som kräver samhandling för att få större genomslagskraft i arbetet. Humanitas har bidragit till utvecklingen av strategin och har under 2025 anslutit oss till den. Att ansluta sig till strategin innebär att anta en viljeinriktning om att bidra till strategins målpuppfyllnad och vision Ett jämställt Västmanland fritt från våld. Genom vår anslutning kan Länsstyrelsen erbjuda ett närmare processtöd och fler möjligheter till samverkan.

Delmål 3.3 – *Humanitas bidrar med sin expertkunskap i syfte att påverka lagstiftning, strategier, policys och politiska förslag som berör diskriminering- och jämlikhetsfrågor på lokal, regional och/eller nationell nivå.*

Remissvar: Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning (SOU 2024:81)

I kommittédirektivet har utredaren fått i uppgift att bland annat lämna förslag på hur lärar- och förskollärarytbildningarna kan utformas med ett ökat fokus på stärkta ämneskunskaper samt analysera behovet av att minska antalet examensmål i examensbeskrivningarna för lärar- och förskollärarytbildningarna. Sammanfattningsvis menar vi, genom den remiss som vi skrev under, att lärare behöver mer stöd och kunskap för att förmedla skolans värdegrund, inte mindre, och avstyrker därför förslaget.

Remissvar: Ett nationellt förbud mot tiggeri (SOU 2025:83)

Humanitas författade ett remissvar som samtliga antidiskrimineringsbyråer skrev under. Utredningens överväganden ledde till slutsatsen att det inte finns något behov av att införa ett nationellt förbud mot tiggeri. Det var enligt vår mening riktigt, men vi motsatte oss i remissvaret att det skulle vara det primära skälet till att inte införa ett tiggeriförbud. Vi ansluter oss till, och betonar, utredningens bedömning att det finns en påtaglig risk för åsidosättande av mänskliga rättigheter och diskriminering om ett nationellt tiggeriförbud genomförs. Dessa, menade vi, är de primära skälen mot ett nationellt tiggeriförbud.

Delmål 3.4 – *Rättighetsinnehavare och skyldighetsbärare nås av Humanitas aktiva opinionsbildande arbete genom traditionell media och digitala kanaler.*

Rådgivningsrapport

Vår årliga rådgivningsrapport gavs ut även detta år. I rapporten presenterar Humanitas statistik av anmälningar som kommit in till oss under 2024. Vi lyfter trender och trendbrott som vi ser gällande diskrimineringsgrunder, diskrimineringsformer, inom vilka samhällsområden anmälningarna rör sig om och redovisning av geografisk spridning. Rapporten spreds via vår hemsida och sociala medier.

Öppet brev till regeringen: Stärk funktionsrätten – ge konventionen en tydlig ställning

I mars undertecknade vi ett öppet bre till regeringen tillsammans med en bredd av civilsamhället, inklusive funktionsrättsrörelsen. Vårt budskap till regeringen var att Sverige efter upprepad kritik från FN nu skyndsamt måste ta steg för att stärka funktionsrätten. Först och främst måste svensk lagstiftning ses över mot bakgrund av konventionen, skyddet mot diskriminering och hatbrott stärkas och tillgången till rättvisa säkerställas för personer med funktionsnedsättning. Arbetet måste ske i nära dialog med civilsamhället.

Medieinslag om Antidiskrimineringslabbet

När vi under våren beviljades projektstöd på 5,9 miljoner kronor från Allmänna arvsfonden uppmärksammades detta i P4 Sörmland som gjorde ett reportage.

3.4. Huvudmål 4 – En hållbar organisation

Diskrimineringsbyrån Humanitas är en hållbar och stabil organisation.

För att kunna trygga förutsättningarna för en god och fortsatt utveckling av Humanitas verksamhet strävar vi hela tiden efter långsiktighet i såväl strategisk inriktning som finansiella- och personella resurser. För att säkerställa detta har vi under 2025 drivit vår verksamhet med hög kvalitet så att fler människor ska få kännedom om oss och få tillgång till våra tjänster. För detta har vi en tydlig strategisk inriktning baserad på de behov som finns i vårt upptagningsområde samt kompetent personal med relevanta utbildningar och erfarenheter.

Delmål 4.1 – Personal och praktikanter upplever att de trivs och utvecklas på Humanitas.

För att Humanitas ska vara en attraktiv arbetsplats med god arbetsmiljö där medarbetare och praktikanter trivs och utvecklas krävs systematiskt arbetsmiljöarbete, god samverkan mellan anställda och förtroendevalda och möjligheter till kompetensutveckling.

Ett systematiskt arbetsmiljöarbete inklusive arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering har varit ett löpande arbete under året. Under 2025 hade Humanitas totalt fem anställda och tre praktikanter. I medarbetarsamtal, handledarmöten och APT-möten har det framkommit att personal och praktikanter upplever att de trivs och utvecklas på Humanitas.

Utöver detta har vi utvecklat och genomfört en medarbetarenkät om likabehandling på arbetsplatsen som pekade på goda resultat. Åtgärder såsom att öka kännedom om organisationens policy och rutiner har genomförts efter behov.

Personal och praktikanter har under året fått ökad kunskap genom en rad olika kompetenshöjande insatser.

Delmål 4.2 – Ökad finansiering genom institutionella medel.

Under 2025 har Diskrimineringsbyrån Humanitas finansiering bestått av bidraget från MUCF som omfattade 1 555 550 kronor samt 100 000 kronor i föreningsbidrag från Eskilstuna kommun

Bidrag för 2025 från MUCF och Eskilstuna kommun har sökts under hösten 2025 och beviljats.

Utöver detta beviljades Humanitas i april 5,9 miljoner kronor från Allmänna Arvsfonden för det treåriga projektet Antidiskrimineringslabbet som startades 1 maj 2025.

Delmål 4.3 – Humanitas behåller en god nivå av utbildningsuppdrag som genererar intäkter samtidigt som kostnadsfria utbildningar genomförs under året.

Under 2025 överträffade vi våra utbildningsmål med stor marginal. Intäkter hade budgeterats till 100 000 kr för utbildningar och andra konsultuppdrag men landade på det dubbla. Samtidigt lyckades vi genomföra många fler kostnadsfria utbildningar än planerat, främst genom projektet Antidiskrimineringslabbet.

4. AVSLUTNING

Diskrimineringsbyrån Humanitas är en stabil organisation som svarar upp på höga krav om en professionell verksamhet som bidrar till att motverka och förebygga diskriminering. Med Humanitas strategi 2023–2026 och verksamhetsplan 2025 har verksamheten haft en tydlig riktning och positionering under året som bidragit till att vi varit en pådrivande kraft mot diskriminering i Sörmland och Västmanland. Det är med stolthet vi lägger 2025 till handlingarna. Men det är också med en tilltagande oro.

Vi ser varje dag hur människor får sina mänskliga rättigheter kränkta och hur diskriminering, genom enskilda händelser och starka strukturer, hindrar människor från att leva det liv som de har rätt till. Detta i en tid då civilsamhället i stort möter omfattande utmaningar med neddragna bidrag och ett politiskt motstånd där diskursen kring mänskliga rättigheter förskjutits. De mänskliga rättigheterna är och ska vara en del av alla människors vardag. Men vi kan aldrig ta dem för givna.

Det är därför som vi, Diskrimineringsbyrån Humanitas, tillsammans med de andra antidiskrimineringsbyråerna i landet, ser behovet av att kavla upp ärmarna. Vi ser fram emot ett nytt år med våra medlemmar, samarbetspartners, klienter och uppdragsgivare där vi, i arbetet mot diskriminering och för jämlikhet, får göra just detta.

Tillsammans är det möjligt!

